

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr 98. ANULU XVI.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura toiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celalaltepartii ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 1/13 Decembre 1868.

Diu'a de Santulu Apostolu Andreiu.

Sabiu 30 Noemyre.

Chiamarea celui dintai invatiacelu Andreiu a fostu unu ce epocalu pentru omenime, pentruca cu acest'a s'a intaritu cea dintai din cele done spradiete colone a le mantoirei prin Christosu. Cu acea ocaziune s'a aprinsu cea dintai lumina aici pre pamentu, lumina, carea ave sa lumineze in lume spre a se cunosce omulu pre sine in demnitatea sea de om, si de a nutri in elu credinti'a de acelu viitoriu eternu, in imperati'a spiriteloru.

Provedinti'a face si astadi minuni cu poporele. Ea indeplinesce in specialu cu ele, ce au implinitu cu omenimea in genere, candu s'a facutu celu dintai pasu alu latirei crestiniismului. Poporulu romanu ave lipsa de a esi din unu intunerecu greu ce lu erau asediatu vicissitudinile seculoru ca o negura preste densulu. Si eata provedinti'a ne tramite unu Andreiu, carele cu toiajulu dreptulu si alu legei a condusu pre poporulu seu la esercitarea demnitatei sele ca biserica autonoma si nationale.

Candu suntemu petronsi de astfeliu de cugete, consideramu si presentulu; consideramu inse mai multu venitorulu, carele are sa desvolte arborele sementiei ce si pana acum a adusu roda multa.

Cugetele aceste sternite in noi, nu sunt nise cugete isolate. Ele sunt o proprietate forte estinsa a tuturor romaniloru, acelu ce o intielegu si acelu ce inca nu o intielegu. De aceea e forte naturalu ca diu'a de serbatore a Apostolului celui intaiu chiamatu S. Andreiu, care este totu deodata si diu'a numelui Presantitului Parinte Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Bar. de Siaguna, sa fia o dupla festivitete solemnata pentru toti romanii de sub Archipastorie Presantitului P. acum numitu. Sa ne permita on. publicu, dreptu argumentu despre adeverate existinta a cugeteloru de mai susu a enara simplu, cum fii sufletesci de aici a-i Marelui Archipastoriu au petrecutu acesta di festiva si in anulu acest'a:

Eri ser'a la 4 ore se seversi servitiulu ddiescu de ser'a cu lithia. La si epte ore Seminarulu nostru era iluminatu frumosu si ospetii invitati de junimea nostra clericale, sosira in unu numeru forte frumosu (preoti, functionari, negutietori si meseriesi; domne si domniore) in sala pregatita pentru festivitete. Corulu deschise festivitetea prin imnulu indatinatu, carui urma o cuventare festiva rostita de clericulu in anulu III, Daniulu Popovicu Barcianu; o cuventare forte bine tiesuta si carea cuprinde datele istorice bisericesci si nationale, dela sosirea Escelentiei Sele Presantitului Archiepiscopu si Metropolitu pana in momentulu de fatia. Corulu continua apoi o intonatiune frumosa „Sante Parinte“, urmata de o declamatiune nimerita de catra clericulu in an. III B. Florianu. Dupa esecutarea piesei „Respira romanime“, de coru, declama cu multu succesu clericulu an. I O. Sorescu poesi'a lui C. Boliacu „Sil'a“.

Festivitetea se incheia ieri ser'a cu „Pre Stanulu“ esecutatu de coru, dupa carea ospetii cu animile pline de bucuria se despartira.

Astadi se celebra St'a Liturgia de catra corpulu profesoralu seminariuale, la care se cetira rugaciuni ferbinti pentru indelung'a sanatate a Presantitului Archiepiscopu si Metropolitu, pre care Ddiu sa ni-lu tiena intru fericire la multi ani!

Invitarea facuta catra Patriarchulu Constantinopolitanu la Conciliulu scrisu prin Papa Romei pre 8. Decembre 1868.

Jornalulu „La Turquie“ aduce despre invitarea Patriarchulu din Constantinole la conciliulu asi

numitu „ecumenicu“ seu de a tota lumea, ce are a se tiené la Rom'a in anulu 1869., si despre responsulu Patriarchulu la acesta invitare urmatorele

In 15 Octobre cerura doi Abati din suit'a Episcopului latinu, P. Brunoni, pria Vicariulu generale alu Patriarchulu ecumenicu, audiintia la Patriarchulu pentru Domni'a Sea Test'a, locotenintele Episcopului, carele sa afla acum la Rom'a. Audiintia se incuviintia si se puse pre 17 Octobre. In diu'a acest'a se presentá D. Sea Test'a, insocitu de alti trei Abati, la Patriarchia, si fu dusu de Vicariulu generale la Santieni'a Sea. Domni dela Rom'a fora admisi la sarutarea manei, imbratisati de Patriarchulu si primiti cu cea mai mare afabilitate. Dupa acest'a Don Test'a scose din buzunariu o brosiura legata cu eleganti'a si o predele Patriarchulu, precandu unu altu Abate dise cuvintele: In absentia P. Brunoni venimu noi, ca sa invitamu pre Santieni'a Vostra la conciliulu ecumenicu, ce se va aduna in 8 Decembre 1869, si Ve rogamu a primi acesta scriere de invitatiune.

Patriarchulu facu unu semnu cu man'a, ca se puna cartea pre mesa, invita pre deputatii se siéda si respunde in tonu binevoitoriu: „Deca n'aru fi publicatu deja jornalulu de Rom'a harthi'a de convocare a Santieni'e Sele la conciliulu, pre care Domni'e Vostr'e lu numiti ecumenicu, si decu n'amu cunosce noi intentiunea si cuprinsulu acestei hartii, precum si principiile Santieni'e Sele, apoi cu cea mai mare bucuria amu primi o epistolia dela Patriarchulu Romei vechi, sperandu, ca vomu afla in tr'en-s'a vreo idee noua. Dupace insa acest'a scriere de convocare, publicata in jurna'e, a enunciatu deja principiile Santieni'e Sele, principie, care suntu cu totulu opuse principiiloru bisericei ortodoxe a resaritului, pentru aceea, venerabili parinti, ve declaramu cu dorere sincera, ca nu potemu primi nici o invitare de felulu acest'a, nici alta epistolia, care incontr'a spiritului evangheliei, a invetiaturiloru conciliiloru ecumenice si a santiloru Parinti repetiescu acele principii. Santieni'a Sea inca la anulu 1848 a facutu unu asemenea pasu; prin acest'a s'a provocatu atunci o enciclica a bisericei resaritene carea in es-punerea cea simpla si chiara a diferentiei intre principiile Romei si ale bisericei resaritene, a intistatu adancu pre Santieni'a Sea. Dupace dar Santieni'a Sea se pare, ca nu va se receda dela principiile sele, si noi, multiemita lui Dumnedieu, de ale nostre nu ne lapedamu, pentru aceea nu amu mai causá Santieni'e Sele dureri noue, nici amu deschide rane vechi. Si apoi n'amu voi ca prin controversu, cari prea adeseori ducu la dusmania, sa desceptamu o ura vechia adormita, pre catu mai multu decatu ori-candu avemu trebuintia intre noi de iubirea evanghelica, pentru a ne apera de multi periculi feluriti, ee incungiura biserica lui Christosu. Dintr'alte numai Istoria pote dá deslegarea cea drepta a acestoru cestiuni. Nainte cu diece seculi era o biserica, ce marturisea la resaritu si la apusu, in Rom'a cea vechia ca si in cea noua, aceea-si credintia. Se ne re'ntorcemu la aceea epoca, se vedemu ca cine a adausu invetiaturi noue, cine a delaturatu invetiaturi vechi! Se suprimemu inoirile, decu suntu; atunci apoi pre nesinitate ne vomu afla cu totii pre acela-si punctu de ortodoxia universale, dela care s'a departatu Rom'a din ce in ce mai tare, largindu astfeliu abisulu, ce ne despartiescu, necurmatu prin dogme noue si prin hotariri anti-traditionali.“

Dupa acest'a intrebá Don Test'a: De cari principie vorbesce Santieni'a Sa? Patriarchulu respunde: „Nu voiu se intru in specialitati. Dar panacandu va sta pre pamentu bisericei Mantuitoriu-lui, noi nu potemu concede, ca in sinulu ei sa fia altu Episcopu supremu decatu Domnulu, si ca preste Soborele de

a tota lumea, caror-a pentru consunanti'a loru cu Scriptura si cu traditiunea, singure le compete infalibilitate, se se radice unu Patriarchu infalibile, care vorbesce escahedra. Asemene nu potemu permite, ca unu Apostolu sa se puna preste ceialalti, dupace Spiritulu santu pre toti i-a luminatu in asemenea modu, si ca Patriarchulu seu Pap'a cest'a seu cel'a sa pretinda presiedinti'a nu ca ordine omenesca, ci ca unu dreptu domnediescu.“

La acest'a reflecta unulu dintre Abati, ca Rom'a nu are de cugetu, a schimbá principiile sele; ear celalaltu abate au disu: „Pentru conciliulu din Florenti'a, care aru fi impreunatu ambe bisericile, invita Pap'a pre cei remasi afara de uniune la conciliulu ecumenicu, ca sa se lumineze si sa se curati'esca.“

Patriarchulu respunde: „Numai omeni nesciutori nu cunoscu ceea ce s'a disu si s'a scrisu contra Soborulu din Florenti'a, si Domni'e Vostr'e, venerabili Parinti, de siguru nu sunteti din numerulu aceluora. In adeveru cu siedinti'a din urma a acestei adunari uniunea a si fostu morta. Si preste totu o adunare, carea a fostu conchiamata numai din motive politice si prin fome si violentia a impusu unor'a din noi hotariri, nu merita santulu nume de Sinodu. Ca Sinodu ecumenicu, ca biserica universale, ca adeverate universitate noi potemu privi de santa numai o astfeliu de adunare, in carea fara privire la numerulu membriloru ei se presenta invetiatur'a Apostoliloru si credinti'a fiacarei biserice singuraticu curata si fara macula. Asia a fostu in epoca dela intemeierea crestiniismului pana la veaculu alu optulea; si in asemenea modu esplicara in tempulu acest'a Parintii apusului si ai resaritului, precum si cele siepte Sobore, care singure suntu de a tota lumea, santulu testu alu evangheliei. Aceste Sobore si acesti Parinti potu servi de conducatori siguri si infalibili fiacaru Episcopu alu apusului, care cautu cu sinceritate adeverule evangelicu. Acelea suntu tribunalulu supremu alu invetiaturei crestinescu, ele suntu calea, pre carea ne potemu intalni la sarutarea cea santa a unimei dogmatice. Celu ce merge afara din calea acest'a, totudeun'a va fi privitu din partea nostra de ne-competente, a aduna in giurulu seu pre membrii bisericei universale ortodoxe. Dati alte, decu unii din Episcopii apusului suntu la indoiela in privinti'a unor'a din invetiaturile loru si voru a sa intruni pentru indreptarea aceluora, apoi se o faca cu totulu dupa voi'a loru; catu pentru noi, noi nu avemu nici o indoiela in privinti'a invetiaturiloru traditionali ale credintiei nostre. Si fiindca e vorba despre Sobore ecumenice, apoi Domni'e Vostr'e, venerabili Abati, nu sa pote sa fiti uitatu, ca acelea mai nainte se constituiau cu totul, in altu modu, decatu conciliulu, ce se conchiamu acum. Decu Pap'a dela Rom'a aru fi practisatu egalitate si fratietate apostolesca, apoi aru fi trebuitu sa cunosca, ca elu dupa dreptulu canonicu este celu d'antaiu intre cei de asemenea siesi, si in calitatea acest'a aru fi trebuitu sa scria catra fiacare Patriarchu, catra fiacare Sinodu alu resaritului si aru fi trebuitu sa intrebe pre fratii sei in Christosu, ca suntu si ei de parerea lui in privinti'a conchiamarei conciliulu, ca unde sa se adune conciliulu si ce obiecte se pertracteze, in locu de a enuncia prin jurnale intentionile sele, care me gu intr'acolo, ca elu sa treca de capulu crestinatatii. Intorceti-va dar la Istoria si la conciliile ecumenice, decu voiti sa ajungeti la adeverate unime, ce o dorimu cu totii prea multu; ori decu acest'a ve este prea greu, apoi sa ne restringemu pre langa aceea, ca sa ne rogamu lui Dumnedieu pentru pacea lomei, precumu si pentru bun'a sporire si unimea bisericeloru. Pentru asta data ve declaramu cu dorere,

ca invitarea o linemu de nefruptifera si acesta har-
tha circuleria de nefolositore.

Unulu din Abati si luã voia a observã: „cum
sa ne duca rogaciunile singure la uniune? cându
este cine va bolnavu, sperãmu vindecarea dela Dom-
nedieu si ne rogãmu pentru celu bolnavu; dar
totdeodata grijimu si pentru medicu si medicina“

Dara la aceste facu apoi Patriarchulu incheierea
si dise: „cându este vorb'a de bôle spirituali si re-
ligiose, atunci Domnulu singuru cunõce pre bol-
navulu si patim'a lui, form'a bôlei si medicina.
Repetimu, ca noi aflãmu de lipsa, a ne rogã ne-
incetatu, cã Mantuitorulu lumei sa ne dea taturoru
cugete cã acelea, preste cari sa umbrësca bun'a
placere a lui Dumniedieu.“

Dupa acest'a demanda Patriarchulu vicariulu
seu generale, a inapoiã brosiur'a reprezentantelui
Episcopulu Brunoni. Cei patru Abati se radicara,
se recomandara cu respectu si esira din Patriarchia,
petrecuti de vicariulu generale pâna la trepte.

Necesitatea insociriloru la români.

Pace ori resbelu? Acest'a este intrebarea,
care se ventilãza de prezentu in politic'a Europei.
Spiritele suntu iritate si ascãpta o crisa politica,
care sa decida ori pace ori resbelu.

Ori si cum in sa se va deslegã acest'a cesti-
une momentõsa, noi trebuie sa ne pregatimu in fa-
võrea binelui comunu, a intrebuintã cãtu se põte
mai bine binefacãrile pãcei; cãci e sciutu, cumca
binefacãrile aceste esplotate la tempulu seu, punu
pre o natiune, pre o tiãra intrãga, cându acest'a fa-
talitate pentru omenire, resbelulu, e neincãngiura-
bile, in positionea de a suportã vicisitudinile res-
belulu, a cãrei durata in tempulu de fatia e scurta,
cu multu mai usioru si facu a se restaurã cu multu
mai iute de loviturile, ce le-aru causã, decãtu s'aru
putea face aceea, cându õmenii fãra de a cugetã la
tempuri grele, aru merge in calca loru de mai
inainte.

Cetitorii ne voru trece cu vederea acest'a mica
diversiune indata la inceputu. Vin'a nu este in-
trãga a nõstra, ci mai multu a situatiunei, carea
dispune pre omu a nu perde din combinatiunile
sele si la lucruri de felu pacinicu ceea ce e mai
reu, resbelulu.

Sa ne întõrcemu asiã dara privirea dela poli-
tic'a ce mare, care vrea sa croiësca sõrtea state-
loru, si sa ne cautãmu la starea nõstra presenta,
care pâna acum e pacinicu, precum o dorimu si in
viitoru, si sa vedemu ca cum amu putã esplotã
mai bine binefacãrile pãcei, de care ne bucurãmu,
pentru de a ferici natiunea si patri'a in care trã-
imu, punendu in o stare mai buna pre individi si
familii, a cãroru buna stare e buna starea statulu
si a cãrei fericire trebuie sa jaca la anim'a fia-cã-
rui patriotu.

Pericõrea unui poporu si bunastarea lui
in tempulu de fatia nu se põte intru adeveru spe-
rã in altu modu decãtu prin o ajutorire reciproca
prin insocire si conlucrare, precum ne in-
vãtia si poetulu cantãndu, ca unde-i unulu nu-i
putere, dara unde-su mai multi cresce puterea si
e in stare a invingã pedecile dusimanõse. Cumca
insotirea si conlucrarea pentru inaintarea õresi-cã-
rui scopu este neaperatu de lipsã acum mai multu
cã totu-dẽun'a, ne-o demustra lumea civilisata a a-
pusulu, care intru adeveru privesce insotirea in
reuniuni organisate, cã o necesitate a tempulu
presente, facendu-si-o de principu, si de devis'a
secululu nostru, pre care-lu numesce secululu in-
sociriloru si alu reuniuniloru si prin urmare secu-
lulu ajutorãrei. Iãra decã apusulu Europei, care a-
tãtu materialminte, cãtu si spiritualminte stã pre
gradulu celu mai inaltu a culturai au cunoscutu in-
socirile si reuniunile de o necesitate care condi-
tiõnezã progresãrea spirituale si materiale si chiaru
esistint'a popõreloru, atunci cu cãtu mai multu noi,
cari suntemu atãtu spiritualminte cãtu si material-
minte cu multu mai inapoiati fresce nu din vin'a
nõstra, ci din vin'a vitregitãiei tempulu trecutulu,
avemu trebuintã si datorintã a respectã acestã
conditiune a progresãrei omnilaterale si putemu dice
a esistintiei nõstre nationale si a imitã fãra intãr-
dãre insocindu-ne in reuniuni pre câmpulu sciin-
tieloru, alu industriei si alu agriculturii; cãci nu-
mai insociri si intruniri vomu putea ajunge la o
finta dorita, si vomu putea progresã amesurãtu ce-
rintieloru tempulu.

Cu bucuria vedemu ca Transilvani'a nõstra,
de-si se numea de unii calatori streini patri'a ur-

siloru, totusi ea n'a remasu surda la vocea tem-
pulu, ci precum amu arelatu cu alta ocaziune, in
acestã pretiuitã fõia, patri'a nõstra inca s'a petrunsu
de devis'a secululu prezentu au cunoscutu neces-
sitatea reuniuniloru si a inceputu a imitã apusulu
si a se insoci in reuniuni bine organisate mai in
toti ramii vietiei sociale.

Ce se tiene in sa de reuniunile din patria, a-
cele parte mare suntu infintiate prin conlocutorii
nostri de alte nationalitãti. Reuniunile acestor'a
contribue multu la radicarea bunei loru stãri, dara
nu la avantajulu natiunei nõstre, sãu de contri-
bue ce-va apoi fõrte putienu. De vremu sa pro-
gresãmu si sa ne luminãmu si sa dãm si noi con-
tingentu la cultur'a patriei comune, apoi trebuie sa
punemu singuri mân'a la oper'a acest'a, sa ne aju-
tãm noi insine si ne va ajutã si Ddieu.

Deci cã sa ne putemu ajutã trebuie sa ne in-
socimu, sa facemu reuniuni, cãci unde-su doi pu-
tãrea cresce.

S'a fãcutu intru adeveru si din partea romã-
niloru inceputuri frumõse in privint'a acest'a.
Avemu de modelu Asociatiunea Transilvaniei pen-
tru literatur'a si cultur'a poporulu si reuniunea fe-
meiloru din Brasiovu cu funduri marisõre a cãroru
venitu are rezultate imbucurãtoare. Avemu si alte
reuniuni literale si industriale despre care amu a-
mintitu cu alta ocaziune si le urãmu o viãtia langa
si imbelsiugata dorindu-le fructele cele mai fru-
mõse; in sa pentru de a seversã unu lucru bunu,
solidu si statornicu trebuie sa incepemu edificiu
din fundamentu si asiã radicãndu-lu proportional-
minte in tõte pãrtille sa-i punemu unu coperisuu tare,
pre care sa nu-lu sgudue si petronda tempestãtiele
tempulu viitoru, cari aru periclitã zidirea intrãga,
va se dica, sa asociãm mai intãiu poporulu in
reuniuni bine organisate, sa-i punemu o basa so-
lida a esistintiei sele ce se va putea numai prin a-
sociatiune — si asiã asigurandu-i esistint'a, elu
se va aventã in scurtu la celu mai inaltu gradu
alu culturai spirituale contribuindu si prin acest'a
la infflorirea patriei.

Dicu in sa unii ca esistint'a poporulu fãra
vre-o dubietate este asigurata; cãci de n'a peritu
romãnu, cându venea õrdele barbare cã locustele
preste elu, acum in tempulu luminãrei, alu egalitã-
tiei si alu libertãtiei nu e vorba de o perire sãu
de o periclitare. Si eu o a-siu dorã acest'a din
tõta inim'a, in sa starea de prezentu a poporulu
romãnu, cari progresãza in cele materiale cã raculu,
me face a crede si a me intimidã, ca decã va mer-
ge totu asiã apoi tempulu de fatia alu libertãtiei si
alu nationalitãtiei va sguduã esistint'a nõstra nati-
nala si o va periclitã, nu prin õrdele barbare, cãci
puterea pumulu nu mai e in stare a nimici o na-
tiune, ci prin sine insusi. Massa popo-
rulu nostru cã si ceea-lalta massa a celoru-lalte
popõre din tiãra inca e neculta. Cultur'a tempu-
lu prezentu nu l'a pututu luminã inca, pentru ca
cu durere trebuie sa constatãm, noi nu amu ve-
diutu si nu vedemu din partea aceloru ce au des-
tinele tierei astadi in mãna, o nisuintã spre acã
st'a in favõrea poporulu nostru. Politic'a trebuie
sa aiba si aici intãietate si ea in angustitatea ei
ne amenintã si putienele mijlõce de cultura, voindu
a face mijlõce politice din trensele. Deci nu e
mirare decã cultur'a, carea are sa se stracure la
noi prin atãtea pedeci, arunca mai intãiu partea cea
rea, cu carea strica moravurile, si aplãca pre po-
poru la vitiu. Nu e mirare deci, decã se plãngu
unii si alii, ca tempurile suntu grele, si li e frica
ca va veni in scurtu la sãpa de lemn. Acestã
frica este fundata, cãci se aruncãmu numai o pri-
vire la romãni de prin comitate mai cu sãma cum
si macina puterele ce abiã li le da natur'a, lãn-
du-le unii din proprietarii cei mari prin procese
urbariali mosiele, angustãndu-li-se alte drepturi de
castigu, nedeschidendu-le nimenea ochii la isvõre
nõue; de aci lips'a, de aci desperãrea, indolent'a
in fine darea spre betia cu tõte urmãrile ei cãtu
de funeste.

Avãrea materiale le-a scãdiutu si scãde pre
di ce merge si voru fi putieni cari se voru putea
fãli ca in tempulu de fatia s'a imbogãtitu.

(Va urmã)

Eveneminte politice.

Mercuri s'au incheiatu sesiunea dietale si joi
au fostu membrii din ambe casele in castelulu re-
gescu in Bud'a, unde Maj. S. a rostitu cuventulu
de tronu de incheiare.

Delegatiunile si terminara siedintiele cu õre o
cãteva zile mai nainte. Bugetele votate de aceste
corporatiuni suntu: pre partea tieriloru ropresen-
tate in senatulu imperiale 56,927,396 fl. pre
partea Ungariei si tieriloru sotie 24, 398, 620 fl.

In zilele din urma cancelariulu imperiale Ba-
ronulu de Beust fã inaintatu la demnitãtea de conte,
cã semnu de recunoscintã pentru merite.

De mare importantã este sanctionarea le-
gei de inarmare si denumirea Archiducelui Io-
sifu de comandante superioare alu gardeloru (Land-
wehr) unguresci, cu cari sta in legatura unu
mandatu alu Maj. Sele indreptatu cãtra armata, da-
tatu din Bud'a dela 5 Decembre care se incepe cu
cuvintele: „Monarchi'a are lipsa de pace. Noi tre-
buie sa scimu a o sustienã“.

Pacea Europei este amenintata acum in ori-
ente. Esista unu conflictu intre Põrta si Greci'a,
care pâna acum este destulu de ascutitu. Inciden-
tulu acest'a se dice ca a provocatu puterile a-si
aretã eventuale constelatiune la eromperea unei
crise. Pre partea Portiei se vede a stã Francia,
Angli'a si Austri'a. De aci se deduce mai departe
ca Russi'a si cu Prussi'a voru merge mãna in mãna,
Burs'a e fõrte neliniscita.

Diet'a Ungariei.

In siedint'a casei deputatiloru dela 30 Nov.
dupa autentãrea protocolulu din siedint'a trecuta
se cãrea rezultatulu alegerei membriloru croatiloru
in comisiunea pentru inarmare; se cetesce rapor-
tulu comisiunei finantiale in privint'a salarieloru
professorali dela universitatea din Pest'a; se ce-
tesce raportulu comisiunei centrali pentru pensi-
unile comune; despre noulu regulamentu alu casei
si despre espropriatiune in Bud'a Pest'a.

Cetinduse raportulu in privint'a canalulu Beg'a
si a drumuriloru de feru, intrebã Deak pre re-
presentantele regimulu subsecretariu de statu Hol-
lãn, care drumu de feru aru fi mai de doritu din
consideratiuni strategice? pentrucã tienendu-se a-
cest'a de inarmarea tierei, acea lina trebuie cla-
dita mai curendu, carea aru contribui mai multu la
apararea tierei. Representantele regimulu recomanda
lin'a Sãtorallja-Ujhely-Przemislana pentru strategia
si altele, cã mai potrivite pentru comerciu. Dupa
onele objectiuni si asternerea unei resolutiuni de
mai nainte, tõte contrarie proiectãrei lui Hollãn, se
decide a se tipãri proiectulu si propunerea de reso-
lutiune in privint'a drumuriloru de feru si apoi trece
cas'a la ordinea dilei; adeca la pertratãrea casato-
rieloru mestecate carea cu putiene modificatiuni se
primesc in desbatãrea generale si speciale.

In siedint'a din 1 Decembre a casei mag-
nãtiloru fiindu la ordinea dilei legea pentru
scõlele poporale, se primesc in desbatere gene-
rale si in cea speciale doue capitule, fãra nici o
schimbare. Episcopulu gr. cat. dela Oradea mare
Ios. Papu Szilãgyi saluta cu bucuria legea,
„pentrucã in lin'a prima, saraculu poporu roma-
nescu va sa i folosãca“; doresce in sa o accentu-
are mai puternica a crescerei religiose. Cãndu sa
puse legea la votu in desbatãrea generle toti epi-
scopii au votatu contra.

In cas'a deputatiloru sa facu inter-
pelatiuni din partea dep. Miletics pentru cerce-
tãrea inceputa a supra unui emigrantu serbescu,
carele e detienutu in arestu de autoritãtile un-
guresci, cu tõte ca elu se cere cã sa fia estradatu
autoritãtiloru serbesci. Simonyi interpelãza decã
esista vre unu cartelu de estradare de emigranti
intre Serbi'a si Ungari'a. Miletics mai in-
terpelãza despre desolvãrea reprezentãtiei muni-
cipali din Neoplant'a.

Se cetesce a treea õra proiectulu de lege pen-
tru nationalitãti si apoi se primesc in desbatere
generale si speciale proiectulu de lege pentru inar-
ticularea Metropoliiei gr. cat. romãne si a episco-
pielorui ei sufragane.

Se desbate si se primesc apoi proiectulu de
lege pentru cladirea drumulu de feru Oradea —
Clusiu — Brasiovu. In fine ajunge cestiunea cea
momentõsa la ordinea dilei cestiunea uniu nei
Transilvaniei cu Ungari'a. In desbatãrea generale
celu dintãiu oãtoru e

E. Macelariu. Densulu desfasura, ca
asternãndu dimpreuna cu alti consoti ai sei unu
conclusu pre mës'a casei, nu a fostu condusu nici
decum de tendintie separatistice. Nimenea nu vrea
a se atinge de intregitateã corõnei unguresci, ni-
menea nu vrea sa provõce ostilitãti intrã deosebã-

tele naționalității. Intre proiectul din desbatere și între conținutul proiectului de densul și consoli diferențია e numai la parere. Ambe dorescu, că uniunea cu Transilvania să fie mai intimă decum s'a fostu făcutu prin diploma leopoldina. Diferențია o află densul numai în punctul de manecare. Acesta vrendu să o lamurască și punendu în îndoială valoarea legii de uniune, presedintele lu chiama la ordine. Acesta se repetesce de câte ori vrea deputatul să argumenteze aducendu-i aminte și de unu § din regulamentulu casei. Incidentulu a provocatu neliniște și sgomotu, iera Macelarlu dice, că deca în casa nu e libertate de vorbitu, renunțია dela cuventu.

Popoviciu dice că presedintele nu are dreptu să oprască pre oratoru, deca acest'a din întemplantare are alta parere și nu că cea a presidentului.

Nyáry face propunere să lase pre oratoru să termine cuventarea sea, căci după aceea se va vedea deca propunerea sea e de a se primi seu respinge.

Macelarlu și continua cuventulu între sgomote mari.

Contele Bethlen vorbesce pentru proiectu. Tincu fu opritu de sgomotu mare dela cuventu din cauza că vrea să cetască. Ne facendu în casa concessiunea acest'a, ce de altmintea o fece cu acei ce nu știu limba — renunțია dela cuventu.

Rannicher în o cuventare foarte frumoasă cere amenarea desbaterei acestui proiectu, elaborarea unui mai bun și mai cu privinție la trecut.

În ședințია de s'era.

Hosszu dechiara, că pre câtu cei'alți propunatori reconosc legalitatea și necesitatea uniunii e și densul de parerea lor. Nu aderă la convocarea unei diete ardeline. Săși voru să se sustina privilegiile lor de șapte sute de ani, densul însă dorește egalitate drepturilor. Crede că pre săși i va duré foarte pentru, că nu-si mai alegu pre comitele, însă ei au dreptu de a-si alege judi regesci. Primesc în principiu proiectulu.

Borlea dice că nu pôte lua parte la desbatere, de ore-ce lui și celoru de o parere cu densul nu li iertatu a vorbi.

Presedintele dice, că cine vrea pôte vorbi, dara cine renunțია dela cuventu nu va fi necesitatu să vorbesca.

Tiszalad. e pentru proiectu.

Lazaru Petro cefesce. Acest'a da ansa la sgomote și la chiamare la ordine. Bonis dice că fiindu acum în periodulu de transacțiune să li fie iertatu celoru ce nu știu bine unguresce să cetască. Venindu mai târziu Petro la cuventu se dechiara pentru propunerea lui Macelarlu.

Zeyk renunțია dela cuventu și roga să faca în interesulu patriei și alții asemenea (éljen).

Bohatilu nu combate autenticitatea legiloru din 1848, de ore-ce densul a luat parte la crearea lor. Însă ne voindu că o lege să remana litera mórta, ci să se prefaca în carne și sânge, iera uniunea să fie adevărata, trebuie să se dechiare contra proiectulu de lege. Densul aru fi doritu că drepturile românilor cu deosebire și îndreptățirea egale limbistica a naționalor ardeline preste totu să fie fostu recunoscute prin lege. Densul însă nu află în proiectu egală îndreptățire. Se alatura lângă parerea lui Rannicher.

Mai mulți deputati recedu dela cuventu la provocarea ministrului de interne.

Binder nu dorește că proiectulu din desbatere să devina lege. După ce arata câtu de reu s'au urmatu în eruirea celoru ce aru fi de lipsa a le cunósce cei ce au elaboratu proiectulu, se alatura lângă parerea lui Rannicher.

Vladu recunósce necesitatea redeschiderei dietei tranne. Se dechiara pentru propunerea lui Macelarlu.

Berzenczey e pentru proiectu.

Babesiu pentru propunerea lui Macelarlu.

Szekely renunțია de a vorbi. Trauschensfels e cu totul pentru proiectu.

Puscariu aru fi fostu de parere, că cu Transilvania să se proceda în același modu, după cum s'a procesu cu Croatia.

Referintele Csengery mai recomandă odata proiectulu. La votare se primesce de casa întreaga afara de români și unii săși.

Ministrulu de justitია dechiara că în scurtu va introduce și în Transilvania jurii.

La desbaterea specială se primesce proiectulu cu putiene modificări. Dep. Hosszu esclama la pri-

mirea § 3 în desbaterea specială, că primindu-se acestu §. să îngropă speranțiele nutrite de 20 ani.

Cuventarea lui Rannicher

ținuta în ședințია din 27 Novembré în caus'a naționalităților.

Precum preste totu, cu deosebire însă pentru unu unguru, e foarte greu, a fi unu cosmopolitu, pentru că cine vrea să fie alu tuturor, nu e alu nimenui, asiă nu e pre usioru nici a se urcă la înaltimea abstractă a unui cetățienu de stat, curatu, desbracatu de naturululu originii, limbei și credinției sele, ceea ce ne-au documentatu esperiențია din destulu și la noi. Au fostu adca unu tempu, cându se cerea dela fia-care, să invetie a avé simțieminte de unu austriacu bunu. În zadar; simțiemintelor nu le poti porunci. Acest'a s'au documentatu în Ungaria în modu splendidu. Tocm'a pentru aceea fără îndoială ne va fi iertatu și noue, a nutri simțieminte de fi credinciosi ai ginției noastre germane, cu atât'a mai multu, pentru că numai prin ardorea acestor simțieminte pôte fi omulu încalditu de iubirea patriei, pôte fi entusiasmatu de consciințია a unui cetățienu ungurescu.

Atât'a pentru marcarea punctulu meu de manecare?

Cestiunea, ce e la ordinea zilei, este în adevăr un'a dintre cele mai momentóse, mai dificile, totu odata însă ea e și cea mai delicată. Dela deslegarea cestiunii acesteia nu depinde numai multiamirea, linișcea internă a singurateciloru popóre, prosperitatea întregulu în conlocarea vesela a tuturor membriloru, ci după parerea mea modestă pôte să depinda și existințია și viitorulu sistemii prezente a statulu. Colo și dincolo, dincóci și dincolo de Lat'a se scóle diferite naționalități cu pretențiuni, ce mergu mai multu mai putienu departe, care suntu mai multu mai putienu drepte și care parte nici nu se potu implini. Ambele teritorie ale statulu suntu tare despartite după sfer'a lor juridică; însă ceea ce se întemplantă în o parte a imperiulu, are înjurințია simțibila și asup'ra aparițiiloru din viet'a internă a celoru-alté părți. Dara fia-care patriotu adevăratu nu pôte fără dori și trebuie — încátu i ierta chiamarea lui — să lucre cu tota serioșitatea într'acolo, că, după ce au succesu opulu celu mare alu complanării după dreptulu de stat, și cel'alaltu opu frumosu alu păcii, complanarea internă, să se aduca câtu mai curendu la îndeplinire multiamitórie.

În istoria dezvoltării omenimei se ivescu idei mari, cari misca tempulu și-i însémna direcțiunea, în carea — de-si a dese-ori intreruptu, a dese-ori ocolindu — are să mearga înainte. Asiă au dominatu ide'a religiunii seculi întregi asup'ra tempulu, au sedusu chiaru pre ómeni până la nebunia, încátu că sa-i arate mai mare onóre lui Ddieu, ei au purtat resbele nimicitoare unii în contra altor'a până cându în fine libertatea credinției i-si facu cale, și ide'a serbă după unu tempu îndelungatu, în care prin abusu fu întrebuintiată de servitóre pentru alte scopuri mârșave și foarte egoistice, — serbă, dicu, în fine în splendoréa curatieniei sele triumfulu victoriei.

Asiă domnesc astadi ide'a naționalității. Este o mișcare, seu deca vremu să dicem asiă, o morbositate a tempulu, a cărei însemnatate nu trebuie să o pretiumu mai multu, dara nici mai putienu, decum este. Ea sémna în privințია ființiei interne în foarte multe cu ide'a religiunii.

Amendóue suntu puteri spirituale, pentru aceea cu atât'a mai puternice. Precum e credințია, asiă și limba, că sufletulu naționalității, este bunulu celu mai vechiu și neinstrainaveru alu omulu, e o putere internă, înainte cărei'a în fine totu trebuie să devina rusinată ori-ce putere esternă. Pentru aceea foarte bine și nimeritu au disu unu autoru escelinte ungurescu și barbatu de stat:

„Naționalitatea este că și religiunea unu lucru alu inimei și asiă se țiene de afacerile acelea, care nu se potu decide finalmente prin puterea vótilorulu majorității, ci numai pre calea cointielegerei imprumutate. În lucruri de acelea, care privescu la simțiu, la omulu internu, la drepturile neinstrainavere ale unei comunități, chiaru și după convingerea mea internă nu e nici o majoritate, fia câtu de mare, destulu de tare, pentru de a prescrie omulu, a prescrie diferitelor ginte — deca acestea au ajunsu odata la deplin'a cunoscințია de sine insesi — pre durată legea voinției sele.

Ceea ce au esprimat patriotulu ungurescu e, numai cu alte cuvinte, totu aceea, ce au disu ma-

rele reformatoriu germanu înainte Imperatulu și imperiulu, înainte tuturor celoru mari și potinți:

„Nu este consultu a face cev'a în contr'a consciinției; eu nu amu încalțat, aici stau.“ Asiă ne pôte umbla și noua, deca se cere, să ne dăm consimțiu nostru la unu lucru, în contr'a căruia se revólta consciințია.

Însă tocmai pentru aceea și cunóschem cu atâtu mai multu în ori ce alta direcțiune ponderositate datorințielor noastre.

Noi toti ne simțim că cetățienii patriei pre terenulu corónii unguresci. Că atari putem diferi tare, foarte tare în opiniunile și parerile noastre, cu deosebire deca, plini de neîncredere unii cătr'a alții, nu șim află calea cea adevărata a cointielegerei; însă prelंगा tota disparitatea de opinii totusi să existe și trebuie să existe o legatură tare, care ne léga pre toti laolaltă, iubirea de patria, entusiasmulu pentru înflorirea, puterea și marimea Ungariei în legementulu pragmaticu cu Austria, cu unu cuventu iubirea și devotarea pentru principie și patriei cărei'a suntemu ga'ta ai aduce ori ce sacrificii, numai să nu se c'era dela noi o imposibilitate morală. Asiă deca cum are de a se deslegă cestiunea naționalităților, — căci despre acest'a e vorb'a și nu numai despre legea limbei — că de o parte să satisfacem demandării celei mai înalte a conceptulu adevărata de scopulu statulu — căci acest'a e unu imperativu categoricu pre care trebuie să-lu recunóschem și despre care nu pôte fi disputa — eara de alta parte să corespundem și cerințielor și lipselor diferitelor naționalități de pre terenulu statulu?

Acest'a fresce e o cestiune dificilă, însă pôte ca totusi s'aru puté deslegă bine, mai usioru, decum se pare la întâi'a privire. Să reprivim la ide'a religiunii, cu care are ide'a naționalității o asemănare asiă mare internă. Aceea sau multiamitu mai peste totu, celu putienu în principiu; ore nu s'aru puté multiamiti în asemenea modu și ceastalaltă? Ce ceru ele amendóue? Libertate deplină de a se misca, însă nu numai pentru unii singurateci. Oare nu aru fi tocmai ridiculu, cându aru vrea să dea cineva în diu'a de astadi libertate religiunaria numai individuale? Tocmai asiă nu e de ajunsu în diu'a de astadi pentru singuratecele naționalități îndreptățire și libertate numai individuale personale.

Însă mi se va objectionă, că dóra noi nu putem separă teritorie deosebite, nu putem darabi teritoriulu statulu scie Ddieu în câte chili de naționalități, că astfelu singuratecele părți, desfacendu-se totu mai tare de întregulu, să cada prada vecinulu pânditoriu. Foarte bine, me invoiescu pre deplinu. Dar' ore biseric'a are vre unu teritoriu propriu? Si nu are ea că comunitate regulată și membrată o vietă organică, nu are o constituțiune corespundătoare scopuriloru ei? Nu este ea tocmai atunci și acolo, unde servesce curatu numai chiamării sele, o putere, înca mai tare și mai duratăre că constituțiunile statulu cu tóte mijlócele lor de putere?

Biseric'a nu trebuie să formeze stat în stat, deca nici statulu însusi nu trebuie să fie biserică, să o supuna curatei sele seu să o controleze sub titul'a de dreptulu suprainspectiunii; tocmai asiă de putienu nu se potu dá naționalitățiloru singuratecele drepturi de stat; însă și statulu însusi să nu umble să absórba cumva nici chiaru naționalitatea cea mai mică, fia pre calea legelatiunii seu prin alte mijlóce.

Libertate, deplină libertate între marginile scopulu supremu alu statulu, care (marginii) trebuiescu marcate limpede și determinatu, — acest'a mi se pare a fi unic'a cheia adevărata și potrivita pentru de-legarea cestiunii naționalitățiloru, va să dica, deslegarea cestiunii acesteia, celu putienu după cum vreau să o pricepu eu, e condiționată dela deslegarea cestiunii de libertate în stat. Să facem o ordine bună municipală cu o lege despre organismulu și sfer'a de activitate a municipielor, că să vada lumea, ce întielege în adevăr legelatiunea noastră sub principiulu multu laudatului auctonomiimunicipale și cum vrea să o întrebuinteze acest'a pentru vietă practică, pentruca este adevărata ceea ce au disu pre știmatulu ministeriu co nunu în prim'a sea epistola de salutare cătr'a jurisdicțiunii, că adevărata libertate în ultim'a ei analiză nu e altu ceva, decâtu dreptulu autocratiei.

Să introducemu institutul publicității și a procesulu verbatu în toti ra-

mii jurisdicțiune, isa aducemu legi despre dreptul reuniunilor și adunărilor, că sa se vadă, ce întielegem în adeveru și sub libertatea acésta, și sa avântăm cauz'a cea sânta a instrucțiunii și a progresării spirituale, pentru ca nu e nemic'a ce aru poté complaná asiá bine opozițiunile dintre naționalități și aru putea raportá totu odata învingeri morale pentru limb'a unghuresca și pentru literatur'a ei, carea infloresce totu mai multu, cá puterea culturii. Atunci, dupa ce voru fi implinite condițiunile acestea premergătoare, de siguru va fi unu lucru cu multu mai usioru și mai avantajosu, a regulá deplinu cestiunea naționalităților, care va fi deja de jumetate deslegata, decátu le aru putea succede vre odata acésta proiecteloru de lege, ce le avem înainte năstra, care tóte i dau limbii unghuresci de statu unu teritoriu de putere pré mare, eara tuturor celorlalte limbi din tiara unu câmpu de desvoltare pré tiermuritu.

Din tóte acéste motive credu eu, ca pâna nu va fi regulata legalmente cauz'a autonomiei comunale și municipale și pâna nu se va fi satisfacutu celu putienu în momentósele privintie amintite cerintelor unui statu, în care în adeveru e libertate și cultura, pâna atunci dăcu credu, ca orice încercare, de a deslegá în modu multiamitoriu cestiunea naționalităților în patri'a năstre, inca și astadi este pré timpuria și rezultatele, ce se astépta, dupa parerea mea nu voru fi pré favorabile nici îmbucurătoare. Cum e de dificila chiaru numai cestiunea limbii, se pôte vedé deja din lucrulu acésta fapticu, ca spre deslegarea ei sau compusu dejá patru ba cinci proiecte, fára sa fia sciutu baremi unulu aflá calea cea adeverata.

Pentru aceea a-siu fi doritu, cá mai bine de nu aru fi venitu articululu acésta, cáru i se da numele celu pomposu a unui proiectu de lege despre egal'a îndreptare naționala, — înainte casei, mai cu seama acumu, cându fatia cu multimea afacerilor, care astépta a fi pertractate, nu pôte aflá omulu nici timpulu nici linișcea receruta, care sa cere negresitu pentru preconsultarea unei cestiuni asiá momentóse.

Mai rămâne numai, de a privi obiectulu ce-lu avem înainte-ne, și din punctu de vedere juridicu și alu relationilor Transilvaniei. Transilvania posedu în articululu întâiu din an 1847 o lege despre întrebuintiarea limbii unghuresci, unde i se dá acéstei'a unu terenu largu juridicu, unde insa totu odata se otăresce, cá tóte jurisdicțiunile tóte locurile de judecatorii și oficiile civile atátu la pertractările lor și la conciperea protocoeloru, cátu și în rapórtele și emisele lor sa se folosésca în mijloculu nației sasesci de limb'a germana; în privint'a comunicatiunii cu alte jurisdicțiuni insa s'au lasatu natiunea în usulu, ce l'au observatu pâna aci. Prin urmare noi avem o lege, unu terenu tare juridicu, pré care stámu; o lege, care nu au datu sasiloru vre-o concessiune, nu i-au agonisitu vre-unu castigu, ci numai i-au aperatu și sculitu în dreptulu lor inascutu, ce l'au avutu totu-déun'a, în dreptulu întrebuintiării limbii materne în tóte afacerile din viétii'a lor publica. De cându locuiescu sasii în tiara, și de atunci sunt prestu siepte seculi, nu i-au superatu în dreptulu acésta nici unu regim, nici unu corpu legislativu, nici unu regim arbitraru; astadi suntemu prim'a data aici în pozițiunea cea durerósa unde trebuie sa vorbim în contr'a unui proiectu de lege, carele nu vrea numai sa restringá natiunea în usulu aviticu alu limbii germane, ci vrea sa o silésca chiaru, a se folosi și acolo, unde pâna acum nu au fostu nici unu casu, de limb'a unghuresca, carea pre teritoriulu, ce se numesce Sachsenland (municipiele sasesci), nu e reprezentata fára celu multu prin 30.000 de cetățieni risipiti, cari vorbescu unghuresce, pre cându ceea-lalta poporațiune întrega, a cărei numeru trece prestu 300.000 de suflete, nu pricepe și nu întielege fára mai numai limb'a sea materna, carea e séu cea germana séu cea romána.

Tienendu minte promisiunea cea sânta, ce o au datu legelatiunea unghuresca în anulu 1848, declarându în articululu 7, ca Ungari'a e gat'a de a sustiené tóte legile și libertățile acelea deosebite, care, afara de aceea, ca nu vatemá deplin'a intrunire a ambeloru tieri, favoréza libertatea și independenții'a naționala; tienendu minte mai incolo, ca inca abiá s'au inceputu negociatiunile despre determinatiunile deosebite pentru implinirea uniunei Tran-

silvaniei cu Ungari'a, cugetându în fine, ca, — cá sa retacu pentru scurtimea timpului alte multe dechiarări solemne — și corón'a nu are dorint'a și intentiunea, cá cestiunea uniunei sa se deslege numai la parere dupa liter'a mórt'a a legii și asiá sa aiba și urmări dubii, ci cá aceea sa se deslege în modu duraveru luându-se în considerare totu factorii vitali, cari sa participe cu deplina incredere la deslegarea acésta: nu amu fi creditu, ca va jacea vre-odata în intentiunile dietei unghuresci, cá sa vrea sa decida o afacere asiá momentósa, ce taie asiá adencu în viétia, sa se decida dăcu dejá acum și pentru Transilvania și inca numai asiá în trecatu, fára de a se aminti în proiectulu de legeni baremi numele acéstei tieri.

Afacerea acésta insa taie cu atát'a mai adencu în viétii'a întregii poporațiuni neunguresci, care forméza majoritatea superisătoare, cu cátu în tiara pâna în diu'a de astadi se bucura în fapte tóte trei limbile, cea unghuresca, germana și romána un'a cu alt'a și fatia cu statulu de egala îndreptărire, și esperiint'a ne arata ca în modulu acésta nu suferu nimic'a nici administratiunea, nici jurisdicțiunea, nici puterea regimului, ba inca — ceea ce e lucrulu principalu — linișcea tierii și multiamirea cetățeniloru sei și afla tocmai în acésta agala îndreptărire de limbi radimulu și garanti'a lor cea tare, pentru ca la noi în Transilvania religiunea, limb'a materna și numele ereditu dela protoparinti suntu nisce bunuri mai pretióse decátu ori-ce, și bunurile acestea se padiescu pâna și în colib'a cea mai seraca cá unu sanctuaru.

Condusu de demandarea neinvigibila a unei datorințe serióse, basata pre convingerea cea mai intima și pre precugetarea cea mai matura, trebuie sa me rogu fórtu, respective sa propunu, cá sa binevoiésca stimat'a casa, a lasá la pertractarea proiectulu din cestiune Transilvania neatinsa; déca insa s'aru decide altmintrea, me silesce consciint'a, a dechiará solemnu, ca eu și cei de o opiniune cu mine nu vomu votá pentru nici unu proiectu.

Equidem vellem vobis placere, sed multo malo, vos et nos salvatos esse.

Varietăți.

* În dălele trecute sau telegrafatu din Sabiu unei foi din Pest'a, ca aici în Sabiu s'aru fi confiscatu o multime de proclamațiuni române, care aru fi trecutu din Romani'a aici. Lucrulu nu se are asi'a, ci acelea au fostu numai nisce scrisori de simpatia, ce le-au tramisu vre-o câti-va románi de preste carpati în privint'a pronunțiamențulu și a procesulu urmatu de aci. Acésta sau intemplantu dejá de vreocâteva septamâni și scrisorile acelea sau publicatu și în unele foi române din Trani'a. Asi'a dara nu au fostu alte, de cátu o unica confiscare a unei scrisori de felulu acésta.

** Drumulu de feru pâna la Alb'ul'ă erá sa fi gat'a inca de multu, asiá încátu sa se póta deschide în 15 l. c. st. n. Sau fostu facutu dejá și pregatiri spre scopulu acésta. Dela Pest'a se asteptá sa vina Esc. Sea, d. ministru de comunicatiune cu mai multe notabilități. Insa acumu sau schimbatu treb'a. Pregatirile s'au sistatu, și timpulu deschiderii drumulu de feru sau amanatu, pâna cându? nu se scie; și acésta pentru ca inca nu aru fi gat'a pre deplinu și aru trebui reparare inca nisce poduri.

* În urm'a unei insciintări din partea directiunii pentru telegrafele și postele Romaniei comunicatiunea diligintieloru între Bucuresci și Giurgiu, apoi între Bucuresci și Brasiovu de aci înainte se va e-fectuá prin regimulu Romaniei. Diligintiele pléca din Brasiovu la Bucuresci în tóta Marti'a, Joi'a și Sâmbat'a la 8 óre dimineti'a; eara dela Bucuresci la Brasiovu în tóta Marti'a, Joi'a și Duminec'a la 2. óre dupa amédi.

Din Brasiovu încóce la Sibiu, Alvințiu, Alb'ul'ă și Clasiu se voru promová calatorii prin diligintiele dlui Franciscu Ludovicu din Brasiovu, carele împreuna cu d. Viasini, în urm'a unui contractu încheiatu, sau ingrijitu pentru cele de lipsa, cá doritorii sa póta calatori cátu mai comod și mai iute.

** În Galiti'a la Wieliczka a eruptu o vena de apa în salinele de acolo. Troianele ce s'au fostu facutu spre împedecarea astóru felu de intemplări, cari aici nu suntu rare, nu folosira nemic'a. Dăun'a și pericolulu e fórtu mare atátu pentru orasiulu Vielicic'a, cátu și pentru salinele de acolo; locui-

torii din Vielicic'a se pregatescu spre emigrare, și cei 900 de lucratori se voru transportá la alte saline din Galiti'a.

22-1

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invatiatoresci din urmatóarele comune sa eschide concursu pâna în patru Septamâni dupa intei'a publicare esita în acésta fóie.

1. Berzava cu salariu de 157. fl. 50. cr.-6. sinici de grâu, 6. de cucuruзу. 30. Centinari de fenu, 12. orgii lemne de focu.
2. Ilteu, cu salariu de 120. fl. 9. sinici de gran 9. de cucuruзу, 2. mesuri de madiare, 30. centinari de fenu, 12. orgii lemne de focu.
3. Monorostia, cu salariu de 100 fl. 5. sinici de grâu, 5. de cucuruзу 2. mesuri de madiare, 100. porțiune de fenu, 12. orgii lemne de focu.

Doritori de a ocupá acestea posturi, voru tramite concursele sele instruate cu documintele prescise și adresate cátra Venerabilulu Consistoriu greco-orient Aradanu, la subscriulu.

Semnatu în Totvarada, în 25. Noiembrie 1868.

Iosifu Belésiu
Protopr. și Insp. distr.
de Scóle.

23-3

Concursu.

Pentru ocuparea statiionilor vacante de invetiatori din comunele Sustr'a, și Topl'a, în Protopresviteratulu Hasziasului se eschide prin acésta concursu, cu acestea statiuni suntu impreunate urmatóarele emolumente anuale:

I. Sustr'a.

- a) în bani gat'a 63 fl. v. a.
- b) în naturalii: 20 meti de grâu, 20 meti de cucuruзу, 50 punti de sare, 50 punti de clisa, 15 punti de lumini, 8 stângini de lemne, 4 jugere de samenatu, 1 jugeru de grădina, și si quartiru liberu.

II. Topl'a.

- a) în bani gat'a 21 fl. v. a.
- b) în naturalii: 6 meti de grâu, 16 meti de cucuruзу, 50 punti de sare, 50 punti de clisa, 10 punti de lumini, 8 stângini de lemne, 1 jugeru de grădina, și quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din acestea posturi de invetiatori, suntu avisati recursurile loru indiestrate cu documintele preschise și adresate cátra Venerabilulu Consistoriu Aradanu, a le tramite subscriulu pâna în 12 Decembre a. e.

Bellinz 11 Novembre 1868.

Constantinu Gruiciu,
Protopresv. Hasziasulu și district.
Inspectoru de scóle.

18-2

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de invetiatoriu la Vam'a-Buzeului cu salariu de 160 fl. v. a. și quartiru naturalu, se deschide concursu. Doritorii de a ocupá acésta statiune, voru adresá concursele loru la subscriulu pâna la 6 Decembre a. e. cu documintele: ca suntu de religiunea gr. or., ca au absolvatu cursulu pedagogicu, ori clericalu, în institutulu archidiececanu séu celu putienu 4 clase gimnasiali, și ca cunósce limb'a magiara, fiindu ca are sa suplinésca și pre notariatulu eomunei.

Brasiovu în 22 Novembre 1868.

Inspectoratulul districtualu scolaru gr. gr.
alu Hidvegului.
Ioann Petricu,
Protopopu.

19-2

Anunciu.

Subscriulu i-si ia onórea de a face onor. publicu cunoscutu, cumca si-a deschisu din 1 Decembre a. e. cancelari'a de advocatura în Sabiu, pre „Vizu“ Nr. 198, la pórt'a de feru, unde s'a aflatu înainte cancelari'a Dr. Rott, — rogandu-se totu deodata de increderea onor. publicu. —

Sabiu, în 4 Decembre 1868.

Ioanne A. Pred'a,
advocatu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 30 Novembre (12 Dec.) 1868.

Metalicele 5%	58 75	Act. de creditu	137 50
Imprumut. nat. 5%	64 50	Argintulu	118 75
Actiile de banca	660	Galbinulu	5 71